

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ
Львів, Ринок ч. 10, П. пов.
Конто почт. шваб. 143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“ Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописи не звертаються.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5-00 зод.
Чвертьрічно 15-00 „
Піврічно 30-00 „
Річно 60-00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці і земл.
Франції, Італії, Бельгії 20 фр. фр.
Італії 7-50 зод., Німеччині 7-50 зод.,
Швейцарії 5 шв. фр., Чехослова-
ччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Бол-
гарії 7-50 зод., Австрії 7-50 зод.,
Зміна адреси 1 зод.

Телеф. Редакції 29-41.
Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОІ ОЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІІ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Проломана польська мовчанка про голод в УСРР.

Заповідь нового голоду в 1934 році!

Совітофільська манія, яка обхопила польську пресу у зв'язку з недавніми міжнародними тодіями, проявлялася м. і. у рантовій зміні ставлення супроти внутрішніх відносин на терені Світів. Ми вже писали раз про те симптоматичне пливше, якто наче під кивком чародійної малячки шезла багата до того часу хроніка со-
вітських страхіть, злиднів і дивоглядів. „Бунт молодих“, підкреслюючи, що „ми не є в приязні з Світами“, меланхолійно зазначував, що його позиція ізольована: його польські земляки — мовчав — може і думають так само, але його голосно не говорять. І мовчала польська преса не лише про те, чи варта і треба з Світами надто заприязнюватися, але взагалі про все, що бодай в найменшій мірі могло ввести у настрій приязні якісь нотки дисонансу, якісь нотки незручності. Та мовчанка пішла так да-

рої: загнаних українців, оце духовники визнають до молитов і пожертв, щоб в молитві полугитися з му-
чешниками...“

І жаліє автор, що ніхто з поляків не думає про те, що „в країні мук і неволі“ гинуть і украї-
нці й кілька мільонів білорусів та близько мільон поляків... І безпосередньо після того пере-
ходить взагалі до становища супроти більшо-
визму як атеїстичного світа, якому повинен про-
тиставитись світ християнської цивілізації.

У вище згаданій статті бачимо два момен-
ти: 1) що знову одна людина жахається дивної поведінки своїх земляків, і 2) що найшлає така людина, яка ті свої сумніви висловлює.

Зовсім іншу статтю знаходимо у найновішому „Кур'єрі Варшавським“ (з 23. п. м.). Москов-
ський кореспондент того часопису Е. Ерго, у статті п. н. „В обличчя голодової катастрофи“
стверджує понад усякий сумнів, що всупереч у-
сім спробам московської влади заглушувати го-
лодову катастрофу — вона існує та ще дуже зростає.

„Цьогорічні жива вишши в Росії зміненні (ав-
тор каже термін „Росія“ в державному розумінні) —
певне під впливом московської преси — поруч із термі-
ном „Україна“ пише про „піддень Росії“ — Прим. Ред.).
Згідно з вірогідними обрахунками зборив з і (а
пшениці й жита на 50 відс. більше ніж у мин. році. Ця
обставина викликала оптимістичні настрої, яких здалу-
ки швидко проліталися на сторінки західної преси, пе-
рекреслюючи менше голосні, бо старанно тушовані Мо-
сковською владою голодовою катастрофи, яка дікнула цьо-
го літа сов. Україну й землі козацьких військ. Тепер
треба ствердити, що цей оптимізм був передчасний.
Показується, що наслідки „соціалізації“ хліборобства
і цьогорічного голоду дікнули хліборобства України
(в ориг.: Південної Росії — Прим. Ред.) глибше, ніж це
передбачували найбільш неприємні для Світів обсер-
ватори російського життя. Навіть вони не припускали,
що розклад рілничого організму України і Півн. Кав-
казу станув так глибоко, що цьогорічні гарні жнива не
викличуть розмірної поправки. Показується, що більш
оправданий був песимістичний підхід до ситуації. Про
це свідчать комунікати нар. комісаріату хліборобства
з Харкові, що торкаються ходу цьогорічних осінніх за-
сівів на Україні. З тих комунікатів віє гроза надгя-
ючої нової катастрофи. Числа у тих повідомленнях свід-
чать про те, що Україна (Півд. Росія) вступила в період
договірної господарської депресії, яка засуджує
той квітучий колись край майже на цілковиту руїну. До-
сить сказати, що до дня 1. жовтня ц. р. закінчено на
Совітській Україні сіябу збіжжя ледви на 5 мільонах га,
себто на половині того простору, який був ореліміно-
ваний у цьогорічних засівах збіжжя. „Ця заповідь неми-
нучої голодової катастрофи, яка дітне в 1934 році Со-
вітську Україну в далеко більшій мірі, ніж в цьому році.
Причини тої ситуації загально відомі. Вони ваяуться зі
„слабким“ експериментом „колективізації“, перед на-
слідками якого перестерігали Сталіна. Кагановича й ін-
ших володарів СРСР не лише „буржуазні“ критики ко-
мун. устрою, але перестерігала також їх власна „права“
опозиція. „Колективізація“ унеможливила відповідне пе-
редення сіяби в 1932 році, спричинила голод у 1933
році, унеможливила напразу на довгий період часу то-
му, що знищила підстави хліборобства, і тепер довела
до масової смертності, яка в печурній спосіб вилу-
дила цілу Україну...“

Таким робом маємо найавторитетніше ствер-
дження голоду на Україні — бо на сторінках
чільного органу того політ. табору, який задля
приязні з Світами завжди казав лише про те,
що Світам приємно та мовчав про речі для них
немілі. Маємо теж авторитетну заповідь ново-
го голоду...

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ Т-ВА ПРИХИЛЬНИКІВ
ОСВІТИ! ВИРІВНЮЙТЕ ВКЛАДКИ!

ДЕНЬ ЖАЛОБИ І ПРОТЕСТУ.

ЗАБОРОНА ВІЧ І ЗБОРІВ У СПРАВІ ПОДІЯ
НА УКРАЇНІ В ДНІ 29. ЖОВТНЯ Ц. Р.

Комунікат Українського Громадського Коміте-
ту рятунку України у Львові.

Дня 24. жовтня ц. р. начальник виділу без-
печенства у Львівському Воевідстві подав до ві-
дома представникам Українського Громадсько-
го Комітету рятунку України, що влада не мо-
же дозволити на прилюдні віча та збори, запо-
віджені з приводу голоду на Україні на день 25.
жовтня ц. р. За мотив до такого рішення влади
начальник виділу безпеченства подав атеїтат
на урядовця совітського консуляту у Львові.

Це рішення влади подає Комітет цією до-
рогою до відома нашому громадянству з тим,
що решта програми дня жалоби остаеться без
зміні.

ЗА ДІЛОВИЙ КОМІТЕТ:

В. Мудрий голова, З. Пеленський секретар.

Комунікат Української Парляментарної Репрезентації.

В дні 23. жовтня ц. р. відбулося засідання
Української Парляментарної Репрезентації, на
якому полагоджено отсі справи:

1) При перевиборі президії У. П. Р. вибрано
одноголосно всіх дотеперішніх членів, а саме:
Голова — д-р Дмитро Левицький;

Заступники голови — д-р Антін Горбачев-
ський,

д-р Володимир Загайкевич,

Остап Луцький;

секретар — Дмитро Великанович.

2) Обговорено справи, що ваяуться з на-
шими працями в соймі та сенаті у часі най-
ближчої сесії.

3) Обговорено справу участі членів У. П. Р.
в дні жалоби 29. п. м. та ухвалено, що всі наші
посли і сенатори віддають себе до диспозиції
Краєвому Комітетові Рятунку України.

4) Вислухано звідомлення наших делегатів
пос. Мілени Рудницької і пос. Зиновія Пелен-
ського з поїздки за кордон та ухвалено в тій
справі слідууючу резолюцію:

Українська Парляментарна Репрезентація
приймає до одобрюючого відома звіт своїх де-
легатів-послів, з їх поїздки за кордон у справі
акції голодуючої України і їх участі в Конгресі
Національних Меншин у Берні.

5) Продовження засідання У. П. Р. в дні
2. листопада 1933. год. 11-та у Львові.

За Президію Української Парл. Репрезентації:

Д-р Дмитро Левицький в. р., голова.

Дмитро Великанович в. р., секретар.

У справі одної статті.

ЗАЯВА.

В „Учит. Слові“, органі „Взаємної Помочи
Укр. Вчителства“ появилася в числі за жовтень
ц. р. стаття під заг. „За чистий ідеал виховання
й ідейного виховника“, якої зміст викликав се-
ред українського громадянства схвилювання та
настроїв його неприхильно до редакції „У. С.“
зглядно до провду учительської організації.

Згадана стаття відбилася голосно на заг.
зборах Повіт. Союзу Кружків „Р. Ш.“ у Львові
в дні 14. жовтня ц. р., що „Нова Зоря“ подава у
віймках у звіті з цих зборів у числі 79.

Тому, що не вавсь український загаль поін-
формований про зміну провду в учит. органі-
зації, пригадую, що від липня ц. р. я не є в її
провді, а тимсамим не відповідаю за зміст зга-
ляної статті і з ним не голюся.

Іван Стоцький, емер. учитель.

ТУТКИ
HERBEWO
150 штук 35 сотиків
з найдешевших
найліпші!

деко, що простяглась навіть на внутрішньо-со-
вітські події, які голосним відгуком розля-
лись уже по всьому світі. Адже без огляду на
покращання францусько-совітських взаємин і
захоплених описів п. Ерйота про совітський
рай, француська преса не вгадалася ствердити
страхотливий голод на Україні, його причини
в експлуатаційно-рабунковій господарській
політиці Москви та його наслідки — у людо-
ідстві і далій хвилі терору, як єдиного засо-
бу причини голодових бунтів. Польська преса
мовчала. Про антиукраїнський терор писала як
про загнбиль української нації з проречистою
радістю між рядками, що ось на очах чужі,
російсько-більшовицькі, руки фізичною силою
ліквідують українство як міжнародню пробле-
му і делікатно натякала, чи не скористатиб і
собі з тої знаменитої поглядової лекції. Але
про голод, як явище совітської дійсності,
польські часописи все ще мовчали. Аж мовчан-
ка стала моторошною і для деяких самих по-
ляків. Їх ще мабуть небагато, — а всеж висту-
пають вже на сторінках великих польських ча-
сописів одиниці, які сміливо ваяють останню
бар'єру, що поза межами Світів закривала со-
бою совітську дійсність.

Ось у виденському „Слові“ п. В. Харкевич
в обширній статті п. н. „Крик без відгуку“
зупиняється над відомою відозвою українсько-
го греко-кат. єпископату та обурюється з при-
воду мовчанки польського громадянства.

Нікого відгуку... Нікого, навіть найменшого
відгуку не викликала поза українським громадян-
ством роздумка, повна трагічних ноток відозва гре-
ко-католицьких єпископів в справі „агонії України“.
Дякую ц. р. Бо кодеб навіть не прийняти змістом о-
дну українських єпископів, сама форма повинна була
звернути на себе більшу увагу: не часто діється, що са-
ме в такий спосіб промовляє церковна ієрархія...“

Навівши відозву українського єпископату,
автор пише таке

„Розуміючи слова унітських єпископів безпаче-
но випадають так з реалістичних почувань як і з націо-
налістичних достовірних церкви не криються з цим. Ця
одезія з викликає замість, оце стаєть хтось...“

Проти клевети.

Заява посолки Мілени Руцицької.

Повернувши в неділю 22. ж. з закордону, куди ми з тов. пос. З. Пеленським їздили як делегати Українського Громадського Комітету Рятунку України й Української Парляментарної Репрезентації для ведення перед чужими чинами акцій в користь голодної Великої України та для наладнання зв'язку з Українськими Рятунковими Комітетами, що оснувалися в європейських осередках української політичної еміграції, довідалася я, що в часі моєї неприємної подорожі Курер Цолденні "півів" проти мене найбільш неперемінливу кампанію. Шойно вчора я познайомилася з кількома статтями і замітками того часу, які "свідчать", що всі його закиди проти мене як "агентки Берліна" і т. і. є нікчемною клеветою, а величезна більшість його "інформацій" про мій побут за кордоном є брехливою і злобною вигадкою.

Мілена Руцицька.

Протиподаткові демонстрації в Парижі.

ПАРИЖ, 24. ПАТ. У зв'язку з дискусією над державним проектом фінансової реформи низка організацій, а перш усього федерація податників і професійний союз шефів рішили демонструвати перед палатою депутатів. До акції прилучилися власники таксівок і вантажних самоходів. Перед парламентом самоходи зробили велику заперу. Поліція не допустила маніфестантів на площу, однак демонстрації створили заперу самоходів на сусідніх вулицях, припиняючи всякий рух. Арештовано біля 200 маніфестантів. Демонстрації проти оподаткування самоходів бензину були теж на провінції.

Французький уряд провалився.

ПАРИЖ, 24. Х. ПАТ. На основі подрібних обчислень за урядом упали такі голоси: 29 соціалістів, 19 французьких соціалістів і соціалістичних республіканів, 12 незалежної лівиці, 155 радикалів і соціалістичних радикалів, 4 незалежних, 12 радикальної лівиці і 9, що не належать до ніякої групи. Решта угруповань голосувала проти уряду. В год. 2 вранці, палата депутатів позачасно уряд Даладієра більшістю біля 30 голосів.

ПАРИЖ, 24. Х. ПАТ. На нічному засіданні палати депутатів була дискусія над фінансовим проектом, що торкається урядових плат, при чому уряд поставив справу довіря. Після голосування, яке повалило уряд Даладієра, до теперішній прем'єр і його товариші зрадагували тимчасове письмо, яке пропонує президентові республіки в год. 3. 30 п. ночі.

ПАРИЖ, 24. Х. ПАТ. Уряд Даладієра подався до ліжків. У голосуванні над втратою довіри уряд одержав 241 голосів проти 329.

ПАРИЖ, 24. Х. ПАТ. Політичні розмови провідників подвійних груп розпочалися відразу. В розмовах рахуються доважно всі створення кабінету концепції з угрупованням до центра. Як кандидатів на прем'єра висувають Сарота, Шотампа, Бонета і де Монці. Всі будуть покликані до президента республіки для переведення спеціальних розмов.

Радянсько-американське зближення.

МОСКВА, 24. Х. ПАТ. Вчора вийшла звістка до Туреччини делегації радянського уряду на свято 10-ліття турецької республіки. Провідниками делегації є комісар міни Ворошилов і комісар освіти Бубаєв. Комісар закордонних справ Літвінов з'явився в місто до Анкари, бо має їздити на Ригу і Берлін до Вашингтону. Літвінов виїде туди в першому заступником голови Госплану, Мезлауком, що є кандидатом на ставовище першого посла СРСР у Вашингтоні. Кандидатом на посла в Париж у Москві вважають теперішнього американського посла в Рязі Мавса Мюря і бывшего голову американської комісії допомоги голодним у Радянській 1921 р. полковника Гаскеля. На основі звістки з американських кіл Літвінов має їздити до Вашингтону в Гамбурга 26. ж. в борислав "Мангеттен".

Після атентату в консуляті СРСР. у Львові.

Атентатчик.

Спричинник замаху на консулят СРСР у Львові називається Микола Лемик. Він скінчив 18 літ і походить із села Солова, пов. Перемішляни, з заможної селянської родини.

Лемик є студентом I року на математично-природничій фізико-математичній університету. Скінчив акад. гімназію у Львові. Подробиці сліду, що відноситься до особи атентатчика і приготування акції, не можуть бути покищо виявлені з уваги на хід сліду. Наразі подано тільки до відома, що Лемик є готований в картах політичної поліції у Львові і був уже раз арештований після відомих подій на Личаківському цвинтарі в часі відкриття пам'ятника Франка. Оборону Лемика взяв на себе, як довідаємося, адв. д-р Степан Шухевич.

Слідство в справі атентату ведуть даліше і судові чинники і поліційні органи під проводом начальника слідчого відділу надком. Петрі.

Конференції.

В понеділок у полудневих годинах зложив радник варш. посольства СРСР п. Подольський в товаристві делегата мін-ва закордонних справ п. Залеського візиту львівському воеводі Беліні-Празмоському. У воеводи відбулася конференція, в якій взяли участь, крім представника посольства СРСР і делегата мін-ва закорд. справ, прокуратор окружного суду д-р Хіровський і віцепрокуратор д-р Прахтель-Моравянський. По тій конференції радник Подольський і радн. Залеський були у прокуратора апеляційного суду п. Дембського, де відбулася теж довша конференція у присутності прок. д-ра Хіровського. Радн. Подольський цікавився дуже живо низкою подробиць, які стосуються сліду.

Транспортиція тіла.

В год. 7. веч. в Інституті судової медицини віцепрок. д-р Прахтель-Моравянський видав домовину з тілом Майлова представникам посольства СРСР. Після того домовину зложили на самохід похоронного заведення і відставили на залізничний двірць. На двірці, в його лівому крилі, зібрався представники влади, аби бути присутніми при урочистому зложенні тіла Майлова до вагону. По кондолеціях і подяках поїзд з домовиною рушив у дорогу в напрямі Ше-

петинки, де прибудуть представники СРСР, які відберуть на границі домовину і відвезуть до Москви.

Представники посольства СРСР відібрали в понеділок вечором до Варшави. Військ. такж. редактор "ТАСС"-а і кореспондент "Львівської"

"Львівська" про львівський замах.

Головний пресовий орган СРСР "Львівська" містить на тему атентату такі думки: "Слід устояти зв'язок поміж замахом на консулят у Львові і протибальшовицькою кампанією, піднятою з вишковою зацікавленістю в останніх місяцях у частині Польщі. Ту кампанію інспірують і фінансують протибальшовицькі сили, які завжди прибували до війни Польщі з СРСР і протиставилися зближенню Польщі з Польщею і СРСР, яке в цьому році зродилося. Кампанія та побилі всі попередні рекорди великою кількістю розвізаних казюшків. Треба ствердити, що толеранція деяких польських органів влади супроти прихильників Петляра й інших смертельних ворогів Сов. України, причинилася до розвитку тої кампанії. Львівський замах є без сумніву новою спробою перешкодити зближенню СРСР і Польщі. Радянська влада на опінії очікує, що польський уряд уживе всі необхідні засоби, аби викрити посередників і безпосередніх спричинників замаху, а також інспіраторів, та що атмосфера, яка сприяла замаху, буде розвіяна".

Три розправи перед нічним судом.

В середу 25. ж. м. починається у Львові надлий суд, перед яким стає член ОУН Северин Мед, що виконав революційний замах на поліційного агента Михайла Теандя на вул. Франківській. Боротися адв. д-р Лев Ганкевич.

В найкоротшому часі відбудеться знову надлий суд над членом ОУН Миколом Лемиком, а небажком потім правдоподібно ще й третій надлий суд, перед яким мали би стати члени заговору, до якого не дійшло тільки пасажирів стрілу Меди до поліц. агента. В цій справі, як повідомляє польська преса, перебуває у слідстві в'язинці п'ять осіб, у тому числі одна гімназ. учениця, вихованка львівської Малої Семінарії і чотирьох студентів університету.

За ревізію угорських границь.

ЛОНДОН, 24. Х. ПАТ. "Лівінг Стандард" заповідає, що в найближчих місяцях розпочнеться в Лондоні акція за ревізію трактатів у Трієнов, Заломання розбройної конференції, зброєння Німеччини і внутрішні клопоти Австрії додали духа Угорщині, яка, використовуючи загальне замішання, хоче латиснути на ревізію своїх границь. Гр. Бетлен виголосить в Лондоні три виступи про середню Європу. Пропагандова акція Угорщини рахує на піддержку групи австрійських послів, що була в літі на Угорщині і студіювала спеціально територіальні справи.

Жімецький однокілий фронт.

БЕРЛІН, 24. Х. ПАТ. У зв'язку з іменуванням намісника Баварії, ген. Епа почесним головним командантом Кіффаєрбунду, найбільшого в Німеччині союзу комбатантів, відбулася вчора в Берліні парада, за якої ген. Еп виголосив довшу політичну промову. Найважливіше враження зробили такі слова промови: Свідома співпраця поодиноких сокоів мусить побіч урядової державної політики вказати заграниці, що тепер повстала нова Німеччина. Боротьба іде за те, чи наші противники згодяться прийняти нам рівні життєві умовини або чи самі будемо приневолені стати на шлях, що веде до реалізації наших намірів. В найближчих тижнях будуватимемо суцільний фронт, щоб задокументувати заграниці, що нарід похвалює політику свого вождя Гітлера і стоїть за ним.

По широкому світі.

— В Москві арештувало трьох визначних письменників М. Ердмана, Вол. Маса і редактора гумористичного відділу "Комсомольської Пради", Ем. Кроткого, за авторство і поширення сатиричних віршів в критично радянського режиму та агентами Сталіна.

— Румунський король Карло страється 29. ж. м. з болгарським королем Борисом на кордоні між ними на Дунаї.

"Маок".

Львів, 24. жовтня 1933.

Є в Індії страшна своєрідна версія "маок". Опазовапа всю людину жене перед собою бачки, наосліп з набіглими кров'ю очима, а шилом на устах, а ножем у руках і мердає, різь та нищить все, що стріле по дорозі. На острівлячій крик "маок, маок" люди замикають мерщій двері і вікна, прачуть весь прибуток з дороги навіженого і зі страхом в очах слідають за ним з безпечного місця.

Ця жахлива картина з таємничих Індій насувається мимоволі на думку, як читати деякі голоси нашої преси. Безпримірна в історії інших народів, бачкима воля нищити весь наш громадський добробут, всі наші інституції. Накинується до походу безробітних на наші установи, аби ці установи зникли морально, аби викликати думку, що вони є причиною безробіття, або, що вони можуть, а не хочуть зарадити безробіттю. І діється це в той мент, коли наші інституції тиснені зі всіх сторін відомою дійсністю докладають всяких можливих зусиль, аби утримати на поверхні рештки нашого національного майна та забезпечити — доки вистає — кусок хліба тисячам родити наших службовиків. Висувається заміт, що деякі наші установи дали гроші на якийсь там анонс. Цілі ді довгі статті — а цілі їх та сама, що посперально представити наші інституції як осередки національної зради. І тут саме виявляється щось більше як злоба авторів статті. Боже автором докладно відомо, в яких обставинах піднімається такі "датки", хто за них старається, хто за ними інтервеніє і що грошів наші фінансові установи торгують установи, залежні від преблати різних чинників, — відмовити такий "даток". Відомо також добре авторам статей, кілька наші установи жертвують на наші народні цілі. Чому ж автори вибрали саме тільки одну справу, не з'ясовуючи, чи мало сполучення?

Хто є автором цієї акції проти наших установ? Дві групи людей. Одна — це високо кваліфіковані, дипломовані інтелігенти. Невинні були в проваді своєї ставової спільноти. Спільнота всі навадки стати нашою національною гордістю стати безвладом нашого економічного

життя, відрієм для інших наших спілок. Але спілка впадала та потягнула за собою руїну кількох наших установ і приватних одиниць. Виявлялося, що провід спілки породив махінації з векселями. І люди з цього проводу спілки лавно асують тепер свою „партію“, видають свій орган і „санують“ наші установи. Трагічний приклад повоєнної моралі.

Друга група — це політики-недачники. Тепер творять спільний фронт з „економістами“ — недачниками в офісаві на наші установи.

І цим людям, ради розбудження сенсації, ради розбурхання лаянничих підопринь супроти вапращованих робітників і верманічів наших установ, що падають під ударами зовні, не бракує підваги штовхати заду ножем у спину і ставити їх у становище... народніх запропадців.

Ці панове пишуть, бо легко перо ходить. Кидають болотом на ліво і право, бо вони не несуть ніякої відповідальності на своїх плечах. А зате приспівали собі право безмежної і злобної критики того, що робиться. Але цікаві ми знати, що склали ті пани, колиб так у нас поведено рішучо відір проти ріжних „аповів“, а через те потерпіла установка, а кількох службовників опинилося без праці. Ці горлачі перші крикнули знову „разини“, але у тім випадку не за національну „зраду“, а „недобальство“, що за таку „дурницю“ пошкоджено установі.

Прійдіть, панове, і подивіться, як у нас працюють, з чим у нас боряться, як нас усі б'ють, а тоді побачите, як болюче і ви нас ударили. Але це мабуть до вашої свідомості не дійде. За трудне!

Службовик.

Деякі риси з життя й праці ВУАН.

Ще раз постанови. — Наукова п'ятилітка. — „Єдино-наукові“ методи.

З часу підписання складу Всеукраїнської Академії Наук „громадсько-політичний“ елемент відбувся великі зміни у самій структурі Академії, і у внутрішнім її житті.

Теперішня структура ВУАН така: замість попередніх трьох відділів, а саме історично-філологічного, фізично-математичного та соціально-економічного, ВУАН має тепер у своєму складі лише два відділи — природничо-технічний та соціально-економічний, куди як окрема секція ввійшов колишній історично-філологічний відділ. Ця зміна повстала в наслідок того, що вся наукова робота ВУАН має бути присвячена проблемам соціалістичного виробництва та виконанню тих завдань, які ставить перед ВУАН більшовицька влада й комуністична партія для соціалістичної реконструкції країни.

Про цілковиту підпорядкованість наукової роботи ВУАН директивам комуністичної партії свідчить найкраще протокол сесії Ради ВУАН в дні 8—9 червня 1932 р., поміщений у ч. 4 „Вістей Всеукраїнської Академії Наук“ за 1932 р.

У своїм справозданні, яке 20. квітня 1932 р. зробила Президія ВУАН Президії Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету (скорочено ВУЦВК) просто вказується, що „ВУАН поклада в основу своєї роботи на другу п'ятилітку постанови XVII. партконференції“ („Вісті“... ч. 4, 1932., стор. 11-а).

У відповідь на цей реферат Президія ВУЦВК-у зі свого боку дала ВУАН цілу низку доручень „у світлі постанов XVII. партконференції“ щодо розроблення в першу чергу деяких проблем з економічних і технічних питань.

Не стану тут перераховувати всіх тих проблем, які має в першу чергу розробити ВУАН на доручення Президії ВУЦВК-у, вкажу лише, що дві проблеми завдають, мабуть, найбільші труднощі для їх опрацювання саме тепер, коли український нарід вигибає від голоду: це — „наукові засади раціоналізації харчування людності“ та „гіпотеза людності УСРР в другу п'ятилітку за станом, віком, тощо“ (Див. стор. 30 і 31). Мабуть і Президія ВУЦВК-у передбачала ці труднощі, бо в окремій постанові зазначила, що ВУАН успішно упорається з проблемами, які їй доручено, якщо вона опанує „матеріалістичну діалектику методу Маркса-Леніна...“ (Див. стор. 31).

В нагороду за підпорядкування своєї наукової роботи директивам більшовицької влади та комуністичної партії ВУАН дістала таку атестацію від Президії ВУЦВК-у: „ВУАН увімкнулася своєю науковою роботою у велику історичну справу перетворення України, під проводом Ленінової партії і радвлади, на країну могутньої соціалістичної індустрії і найбільшого в світі соприлнництва. Подолавши спадщину СВУ (Спілки Визволення України. С.), ВУАН знайшла шлях до робітничо-селянських мас, розгортаючи дедалі більше, поруч науково-дослідної роботи, науково-популярну діяльність. Цьому процесові внутрішнього зростання, зміцнення і широкого розгортання наукової роботи сприяло, зокрема, влиття до Академії видатних науковців-академіків і наукових співробітників марксистів-партійних і позапартійних.“ (Див. стор. 28 і 29).

Відкриваючи сесію Ради ВУАН 8—9 червня 1932 р., президент Академії акад. О. Богомо-

Не твердіть, що Вам не треба життєвого забезпечення. Так говорило вже багато людей і тому міліони вдів і сиріт живе в нужді. Пам'ятайте про це і забезпечіть свою родину в одиночному

УКРАЇНСЬКОМУ ТОВАРИСТВІ ОБЕЗПЕЧЕННЯ НА ЖИТТЯ І РЕНТИ

„КАРПАТІЯ“.

ЛВІВ, РИНОК Ч. 38 (власна каменниця).

лець підкреслив у своїй промові, що „наука партійна. За кордоном вона — зброя пригнічення пролетаріату. У нас — засіб активний, що за його допомогою робітничка класа під проводом компартії будуватиме соціалістичне суспільство.“ (Див. стор. 11). Згадана тут сесія Ради ВУАН займалася виключно обговоренням плану роботи ВУАН на найближчу п'ятилітку. У відкритті на тему „Основні контури п'ятилітнього плану Всеукраїнської Академії Наук“ акад. О. Палладан вказав, які саме проблеми має опрацювати ВУАН за час чергової п'ятилітки: „Завершення сопреконструкції, створення новітньої технічної бази, повне у суспільнення всіх основних засобів виробництва, організаційно-господарське зміцнення кооперативів, організація соціалістичного побуту, великий розвиток соціалістичних форм праці, здійснення завдань культурної революції та активних свідомих будівників безкласового соціалістичного суспільства — ось усе це треба відбити в планах нашої Академії на другу п'ятилітку.“ (Див. стор. 33). Накреслений акад. О. Палладаном план ВУАН дуже виразно свідчить про те, як завдатю стираються межі поміж вищою науковою установою та програмою комуністичної партії.

Всеж слід зазначити, що серед присутніх на цій сесії Ради ВУАН знайшовся один, який виступив на захист студіювання минулого (акад. М. С. Грушевський не брав участі на зборах цієї сесії, бо його, як відомо, вислали за межі Сов. України). „У нас часто — так говорив представник від Народного Комісаріату Освіти С. Мінкевич — за актуальне розуміють тільки те, що було та що є лише за доби пролетарської революції і революції 1905 р., бо тоді була революція, а спуститися до історичного минулого і розробляти історичні проблеми з погляду сьогодення для — це нібито дехто вважає за неактуальне. Такі погляди, звичайно, неправильні. В історичному минулому можна знайти найактуальнішу тему на сьогодні. Ми не повинні забувати, що науковий колектив Радянської України й цілого Союзу є провідний колектив у методологічних питаннях всього світу. І коли над питаннями минулого працює цілий світ, то ка-

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 26. ЖОВТНЯ 1933.

ГАЛАКТИОН ЧІПКА.

ПОЗА РІДНІ МЕЖІ.

II.

Другий день нашої прогульки встав вітряний, але погідний. Тільки великі плахти хмар неслися по небі і грозили, що кожної хвили зберуться в гурму та лонуть на нас дощем.

Тому тільки поверховно оглядаємо Івонич і далі — в дорогу. На відвіднім питаю якогось Івоничанина:

— А українці тут живуть?

— О, ні! Івонич чисто польський, але до-вола є їх ще доносить.

— А бідаб їх узля! Так далеко на захід і вони ще є!

Івоничанин безрадно здвигнув раменами.

— Що робити! Від віків тут живуть...

Виздаємо з Івонича з приємним почуттям, що ми ще є поза рідними межами. Певно, там десь на долах, на право від нас, уже давно чужонаціональне море, тут ми весь час ще своїми водами плинемо.

Але як на злість наш шлях скручує на право. Радіб побачити якусь ознаку нашого і що-раз питаємо:

— Церква чи костел?

— Костел! — відповідають нам.

Мейсе Пясто... Рогі... Рувне...

Може це і нові назви, може змінені — все одно. Ледви, чи хто пам'ятає ще, як вони колись називалися.

Ось якесь містечко. Виздаємо на ринок і стаємо набрати бензину. Містечко Жмігруд називається.

— Цікаво, як воно по українськи? — Каже хтось із наших товаришів.

— Певно Жмігрод! — додумуюся. — Жмігрод... жмидати... жмиди...

Висів... а дівчата і озгаляються по ринку. В

однім куті статуя покровителя пожарників — св. Флоріяна. Святій розмальований на весело: Синявою коновкою лне зелену воду на червоний вогонь, а й сам має кілька красок на собі. Я не критик від мистецтва і не можу в цій справі забирати голосу. Добре це виглядає чи ні. Лишаю це людям, які... деколи ще менше розуміються на тім як я.

Біля св. Флоріяна маленька фірчина, а коло фірчини чоловічок з батоном. Голова похилена, ноги в ходаках — щось мене торкнуло. Піду спитаю хто він і звідки.

— Ви русин чи поляк?

Схилена голова піднеслася і на мене глянули два маленькі чорні очка. Допитливо, підзорливо, недовірливо.

— В-и русин, правда?

— Русин! — відповідає.

— А звідки ви?

— З Котів, півтори миль від Змиггорова.

— Від чого кажете?

— Від Змиггорова.

— То Жмігруд по руськи... Змигрод.

От і маеш! Хто був би додумався до такої назви! На жадній карті його не знайдете, ніхто й не знає, хіба лемко з Котів пригадає собі... Але чи тільки Змигродів одиницький! Він лежить далеко на заході і вже тільки одним боком зачіпає за нашу територію. Про Нози Загуж, який ще добре по наших боці, я думав, що він називається Нозе Загіря. Не стадаюся признатися до того, бо знаю, що багато наших подібно думає.

— А ви православний? — питаю дазі лемка.

— Православний. Вже штири роки

— Чомуж ви перейшли?

— Бо передше ми не били ни поляки ни русини. А тепер ми таводі русини.

— Хтож у вас сплищенком?

— О, бардз тавердний русин. Шваґа, з Волина.

— А по якому католіє таговорить?

— По росейськи.

— І ви розумієте?

— Розуміємо, іно не вшитко.

Я собі уявляю як то „не вшитко“ виглядає. А ще ліпше уявляю собі як виглядає ціле те село. Зате не можу собі уявити як може один українець зрікатися номінації на лемківського католицького єпископа, а другий на волинського православного...

Бензина набрана, мотор грає, бувай здоров'я лемку з Котів, якому о. Швайка з Волина гварит по росейськи. Може ще й для тебе і твоїх Котів постараться твої старші брати за священника, який не буде тебе втолювати в російську націю. Ти твердий і чесний, пережив і переживаєш неолдо, то напевно доживеш краших днів!

За Змиггоровом Горлиці...

Хто з передвоєнних людей не пам'ятає отої поетичної назви малого підкарпатського містечка. Там розігралася одна з найбільших битв світової війни. План її виробив ген. Гецендорф, перевів ген. Макензен, а виконали австрійські і німецькі воїни. І ті, що вернулись погін до своїх домів і ті, що вже ніколи не з'являлись. Куди не глянути ще нині видніють сліди боїв. А крім цього цвинтарі, хрести, пам'ятники.

На однім пам'ятнику напис: „Чужою була вам земля, яку ви боронили, тепер, коли вас прийняла до себе стала вашою матірню.“

Німецький пам'ятник і направду чужою була їм ця земля. Але боронили вони на ній своїй волі, своєї потуги і тому гинули без скрги на устах. Хто зна чи не ліпше боронили її як ми... Гриві...

Ярмарок у містечку. Крізь гущу рогації худоби, плівод, продавців і купуючих пробити важко. Впадає в око один об'єкт: коні далеко краді як у наших сторонах. Ніде правди діти — не має наш галицький селянин любови до коня. Запряже свої „котята“ до тяжкого воза, шмагає по ребрах, а під вечір поставить коло стійки їжі! Від Грибова починаються гарні коні — знає, що вже не наші люди. Десь-де-десь пона-

жу, як не нам, передовому колективі, треба просунути наперед цю справу?" (Див. стор. 54).

Не будемо дивуватися тому, що для обґрунтування необхідності студіювати минуле доводиться покластися на провідну роль більшовицьких учених. Що методологія цих учених має стати зразком для всього світу — це аксіома, яка не потребує серед правдивих комуністів будь-яких доказів. Тому-то з неорозумілою для нас самопевністю вчить акад. О. Палладін закордонних учених, подаючи ВУАН звіт про свою участь на XIV Міжнародному фізіологічному конгресі в Римі (в днях 29. серпня — 3. вересня 1932 р.), що „тільки диктатура пролетаріату, озброєного теорією Маркса-Леніна-Сталіна, забезпечує справжній поступ науки“ (Див. стор. 76).

Однак не треба думати, що наукові дії на Сов. Україні справді „увімкнулися до соціалістичного будівництва“, як це запевняв акад. О. Богомолець на сесії Ради ВУАН 8—9. червня 1932 р., — цим перелічить уже той факт, що серед 79 академіків, яких намічувалося в 1931 р., лише 8 академіків належало до комуністичної партії. (Див. стор. 27).

Правда, за останній час праці деяких українських учених все більше ряснють цитатами з Маркса-Енгельса-Леніна-Сталіна, але ця „марксистська фразеологія“ є один із засобів боротьби за існування для пересічного громадянина на Сов. Україні, в тім часі, розуміється, і для українського вченого.

Ст. Сірополько.

ДОЛЯР ВПАДЕ?

З Вашингтону повідомляють, що перші трансакції за купівлі золота згідно з новим монетарним планом відбудуться небаром. Ціна золота буде мабуть вища від ціни на лондонському і париському ринку. Акція ця має увільнити долар від контролю лондонських і париських банків і європейських спекулянтів. Рузвельт думає, що в такому випадку долар упаде, а рівночасно зросте світова ціна золота, бо нововипущеного золота не вислатимуть за кордон.

ЗВИШКА ДОЛЯРА І ФУНТА В ПАРИЖІ.

ПАРИЖ, 24. 10. ПАТ. Париська біржа на вістку про упадок кабінету zareгувала нагальною завищеною ціною долара та фунта. Передпозитивним нотували долар 17.97, а фунт 83.20.

КОРАБЕЛЬНА КАТАСТРОФА.

СІНГАПОР, 24. 10. ПАТ. У неділю вечором затонув підчас бурі корабель „Тронч“. Із 28 людей залози врятувалося лише 9.

детське ще миршавенький коник — знак, що наші недалеко.

В Новім Санчі — остання церква, яку можна побачити в дорозі до Закопаного. Місто гарне, чисте, завбільшки як Стрий. Там і Дунаєць, до якого горами доходять наші села.

За Новим Санчем уже навіть не питаємо чи костел чи церква, хоч можна їх брати і за одно і за друге. Перехрещення архітектурних впливів.

Але по огорожі коло костелів можна пригадати, що це за святиня. Ні в одній місцевості Галичини нема таких гарних мурів, чи парканів довкола церков. Те саме і з прикрасами: всі гарні, чисті, з добрими будинками і з цілою огорожею. Не так як у нас, де плоти і будинки по прихоростах стали предметом приповідок, анекдот і сміховинок.

Від Нового Таргу починається гуральський світ. На овиді виринули могутні стіжки Татр, у містечку з'явилися гуральські строї. Коні чимраз кращі.

Поронін. Мовби передмістя Закопаного. Переїзджаємо попри пошту, нині вже історичний будинок. Тут перед війною сидів „сам“ Ленін і „сам“ Троцький, а в пивниці мали тайну друкарню. Дуже вона тайна не була, але Австрія уважала її за тайну, хоч і нешкідливу. Здається ніхто з поронинських громадян не підозрівав, що ці два люди потрясуть колись цілим світом і видадуть більше засудів смерті, як видали в Пороніні сотників.

Минаємо поштовий будинок, нічим на зверх неспікакий, з такою славною минулистю і швидко виходимо поза село. Пакт неагресії своїм порядком, але згадка про тих двох нешкідливих Пороніна все таки не дуже підсилює буржуазний тумор.

Звечоріло. Рефлектори пробіли сумерк і похлипали на дорогу. Починає накралати дощ.

Перед нами в долині Закопане — ніть нашої дороги.

Переговори в справі створення кабінету.

ПАРИЖ, 24. 10. ПАТ. Президент Лебрен переговорював нині з представниками палати та сенату. Насамперед прийняв представника фінансової комісії парламенту Мавлі та представника тієї ж комісії сенату сен. Кайо. Опісля президента конференції із гол. референтами тих комісій: пос. Жакіє і сен. Реніє. Опісля президент прийняв представника парламенту Буїсона і представника сенату Жаненей. Председник парламенту після півгодинної аудієнції, виходючи з Елізейської палати сказав

журналістам: Президент республіки хоче скоротити кабінетну кризу. Він думає, що Балачка Лебрен з Жаненей тривала з 20 хвилин. Жаненей після того, як вийшов із палати, ній хвилини є безпека франка та країни. Жаненей думає, що теперішня палата є в силі закласти та дисципліну.

Вечір у роковини смерті Лесі Українки.

Дня 21. п. м. влаштувала львівська Філія „Союзу Українок“ святочні сходина з нагоди 20 роковин смерті Лесі Українки. Реферат про значіння і вплив Лесі Українки на наше політичне життя — дуже синтетичний та проглядний — мала п. Ліза Круківна, яка за 25 хвилин ауміла сказати чимало цікавого. Солов'їв п. Марії Свірської при аккомпаніменті проф. Ніжанковського викликала оправдані оплески. На репертуар п. Свірської склалися пісні виключно до слів Лесі Українки, а інтерпретація співацьки прегарно відзеркалювала настрої та психіку поетеси. Третєю точкою програми була рецитація мр. Ірини Шкварківної двох віршів Л. У. „У пустині“ та „Хвиля“. Перший вірш, сильно настроєний, з біблійною заковскою віддала рецитаторка по мистец-

тву. Висловом пражіння, яке зробив цей вірш на сцені, була хвилина мовчання після закінчення рецитації. Другий вірш „Хвиля“, прегарно мелодійно річ, вислухати прийняв, мов шуму морських хвиль — так вірно передала п. Шкварківна чудову музику слів поетеси.

Після цієї частини сніта почалася неформальна частина, що дала нагоду гостям переставити кілька годин у митому настрою. Слід зазначити, що до важкого успіху свята причинилося ще й невисоке тепло, яке зі смаком прикрашало сніт.

Як зачуваємо, цим святом хоче Філія „С. У.“ у Львові почати низку подібних сходин, які мають почитати реферати з товаришським чаєм.

Гості.

Нова економ чна установа.

Українська кооперативна перерібка овочів „Продукція“.

На українському національному господарському дозі вишло у нас таки шораз ширший поступ. Можемо виказатися численними фактами, що ми вже вийшли із давнього нашого самотнього поля хліборобської нації. Сильно ми вже відірвалися в ділянці торгівлі тисячами різноманітних кооперативів і тисячами українських купців. Не станули ми в цьому тільки на обслузі села, але шораз численніші закладаємо станиці по містах (в цьому Перемішлі в останньому часі 5 українців відчинили свої крамничі).

Ця розбудова рідної торгівлі дала достаточну базу для рідного промислу. І хоч дуже у нас хромає організація наших грошових засобів, без яких неможливий сильний розвій промислу, то всеж таки ініціатива поодиноких людей могла при епертій праці виказати тут несподівані успіхи.

Колись історія нашого розвитку може і згадає українське приватне службовиство, яке при голодних своїх платнях майже одинокі під цю пору пробивали нові шляхи українського промислу. Коло кооператива „Зоря“ на передмісті Богданівці у Львові за ініціативою приватних службовиків повстало виробничо-торгівельне підприємство „Супруга“ дав почин продукційній кооперативі „Супільний Промисел“, що займається виробництвом знаної вже у нас цукорії „Луна“.

Не лишенько повстає і службовик Народної Торговлі. Іх професійна спільна, що шляхом дрібних оштанностей змогла прибирати за повоєнні роки досить значні, як на наші мари відносини, фонди, започаткувала ще одну продукційну кооперативу: „Продукція“, до якої службовики Народної Торговлі вложили вже укліки по зол. 50 — квіту около зол. 6.000 самого уклікового капіталу. Надто цій кооперативі стають до помічі прибрані фонди службовиків „Народної Торговлі“.

Кооператива „Продукція“ вибрала таке підприємство, яке своєю природою звязувало би нерозлучно українських селян з їх містом. Вона поставила собі за мету перерібку овочів на фабрикатах, такі як мармелад, повидла, конфітури, джеми і т. п. На заході цей промисел тішиться великим розмахом, доставляючи населенню здоровий і дешевий харчовий продукт. У нас цей промисел був увесь в чужонаціональних руках, хоч сирівець для цього промислу походив від українців. Згідно з польською навіть статистикою найбільше площі під садинами на цілу Польщу має Волинь. Отже садових овочів у нас на цілу Поділля найбільше. Крім цього поширюється у нас дуже швидко городництво, що також дає багато сирівців, як помідори, горох, фасоль тощо, для промислу „Продукції“. Коли „Продукція“ розвине свій промисел, то причиниться сильно до піднесення українського села, даючи йому добрі ціни за сирівці, а заразом буде давати добрий та дешевий харчовий продукт містам.

Цього року кооп. „Продукція“ приступила до виробництва овочової мармелади під контролем українських інженерів-хеміків і пролає її через Народну Торговлю. Львів. Ринок 36.

Уважаємо, що весь український загальний прийме з радістю вістку про заложення української кооперативної фабрики перерібки овочів, тому просимо всі українські кооперативи і всіх українських купців держати у себе тільки мармелад української кооперативної „Продукції“, а всіх українців спонукати купувати лише мармелад цієї кооперативної.

Кооператива „Продукція“ основана на здорових фінансових підставах і має стати установою чужою

українського значіння. Тому кличемо всіх: Політоб'ю Союзу, кооперативні, купців, урядовців, службовиків, міщан і селян — аступайте в члени цієї кооперативної установи. За інформаціями звертайтеся на адресу: „Продукція“, Львів, Ринок 36.

ЗАЛІЗНИЧА КАТАСТРОФА.

ПАРИЖ, 24. 10. ПАТ. Біля Шербурга вискочив поїзд зі шни. Згідно з першими вістками вбитих є 40 людей.

НОВИНКИ

— Відома кравецька робітня у Львові ВАСИЛЯ ГРЕСЯКА перенесена під ч. 23 вул. Сякстурів, III. сходи, I. пов. Приймає замовлення на 40 проц. дешевше на мужеські збрання, реверенди. Найліпші матеріали на складі. 463 7—49

— Нові римо-кат. парохії у львівській архидієцезії. На основі декрету, виданого львівським архієпископом д-ром Твардовським, освячено в останньому часі такі нові римо-кат. парохії на терені його архидієцезії: у Львові св. Вікентія а Павло, у Волкові, пов. Перемішлян, у Хромагорбі, пов. Стрий і в Плауці Матій.

— Ріки вилили. Наслідком великих дощів піднісся значно стан води на Бистриці Надвірнянській. В Товмачині піднісся рівень води на ріці Ворона на 3 і пів метра понад нормальний, наслідком чого вода виступила з берегів і залала поля та пасовиська.

— Повінь на Буковині. На всіх буковинських ріках і потоках наслідком дощів піднісся вода. Осінні польові роботи припинено. Грозить повінь від Серету, Бистриці, Сучави, Черемоша й Прута. В Чернівцях передмістя Калінівка під водою. На одній вулиці одна фабрика під водою. Хати при вул. Понаїти мають воду в підницях. При вул. Виноградній земля зачала діти усуватися. Магістрат наказав евакуацію кілякох хат.

— Арештували адвоката. У вівторок на приказ станиславського прокуратора арештували адвоката д-ра А. Чорненка й апіліанта Осипа Бойчука. Закидають обом проступок із 97 5 к.

— Перерва трамваєвого руху у Львові. У величезному полі, що віз сукно, полотна й хустки, зломилася вісь на вул. Коперника повила дуксеминарії. Наслідком того припинили буми трамваєвий рух довше як на годину.

— Поліцей застрілив в'язня. В заг. шпиталі у Львові помер привезений з Ланів пов. Бірба в'язень з Бригідок, Ян Кубік з постріловою раною в плечач. Кубік, відслідкуючи кару за крадіж, дістав був відпустку з львівської в'язниці на час пільних робіт. Коли рішення відпустки скінчилося і в'язень добровільно не зголосився в Бригідках, влада рішила приставити його примусово. Перед кількома днями Кубік, хоплюючи в полі бульбу, побачив поліцей і рапав тікати. Поліцей вжив пальної зброї і ранив тяжко Кубіка, наслідком чого перевезли його до шпиталю.

— Найнижча платня службовця. Новий закон про платні державних службовиків і функціонерів, що обов'язуватиме від лютого 1934, вводить основну реформу платень. Основуватися вона буде на цьому, що платні складатимуться з двох

На протестаційному фронті.

РОГАТИНЩИНА.

Для 2. X. п. р. відбулася в Рогатині нарада підпоручників всіх т-в. на якій утворено Пантовий Комітет Ритуалу України в Рогатині. У склад Комітету увійшли: посол Степан Кулик, голова, о. дек. Іван Шербанюк, заст. голови, мей. Роман Шенкерик, секретар і члени Комітету: дпр. О. мей. Бачинський, дпр. Григорій Дмитрів, п. Михайло Лішак і п. Анна Ратич. Комітет приступив негайно до праці в повіті.

Для 18. п. м. відбулася протестаційна нарада в Бурштині для всіх громад бурштинського судового повіту. До наради увійшли: д-р. Лішчинський, мтр. Бароболан і п. Данило. На нараді відбулося понад 1.000 осіб, представників найважчих сіл повіту. Реферат про політичне положення українського народу та про події на Волині України виступив посол Степан Кулик. У дискусії промовляв п. Михайло Лішак. Після того нарада прийняла одностайно протестаційну резолюцію.

частини: із основної платні та функційного до датку. Додаток признаватимуть лише службовці у чинній службі. Цілість платні буде така сама як досі. Основні платні в поодиноких групах будуть такі: група XII — 100 зол. місячно, XI — 130 зол., X — 160 зол., IX — 210 зол., VIII — 260 зол., VII — 335 зол., VI — 460 зол., V — 700 зол., IV — 1000 зол. місячно. Поза цією основною платнею службовці в чинній службі діставатимуть і функційні додатки. Додаток цей вноситиме найменше 15 зол. місячно та доходитиме до 25 зол. місячно, для керівників відділів і заступників старостів до 100 зол., для старостів до 200 зол., а для начальників відділів до 250 зол. Емерити не одержуватимуть функційних додатків.

— **Переїханий поїздом.** На зал. станції в Саджавці (Станіславівщина) залізничний поїзд переїхав 21-літнього Сал. Віндера з Коломиї. Тіло його колеса розірвали на дві частини.

— **Епілог заворушень у Лапанові.** В краківському процесі проти 16 учасників подій в Лапанові оголошено присуд, яким кільканадцятьох обвинувачених засуджено на кари від 6 до 15 місяців в'язниці з позбавленням горожанських прав на п'ять літ. Шістьох обвинувачених увільнили.

— **Ще одна не хоче до академії.** Крім Андрія Струпа також Казимира Ілляковичівна не прийняла місця в польській академії літератури. Умотивувала це недугою.

— **Що буде з б. берестейськими в'язнями?** З варшавських міродатних кол. повідомляють, що прокуратор кожного дня може видати приказ арештувати засуджених провідників Центролізу. Колиб виявилось, що котрийсь із них укривається, видадуть приказ відшукати його й арештувати. Колиб засуджений скривався, стріле його додаткова кара.

— **700 емігрантів до Палестини.** З Варшави вийшло крізь Львів і Констанцу до Палестини 700 жидівських емігрантів. З Констанци поїдуть до Палестини кораблем.

— **Що бачив американець в Радянщині?** Кореспондент ньюйорського „Таймса“ в Радянщині, Волтер Дуранти, вийшов до Ростова над Доном і звідтам прислав до своєї газети поміщення. В першій кореспонденції пише, що влада забирає збіжжя в півдня і висилає на північ, а в другій, що у фабриках раз на день такий дають страву. Хліб продають в Ростові незаконно, бо в законний спосіб не можна його докупитися. Ціна вносить по 2 рублі за один кілограм. Приватно продають навіть і білий хліб по 10 рублів, цебто 5 доларів, за фунт. Селянам не вільно продавати хліба, доки не сповнять своїх зобов'язань для держави і не доддають всього зерна, вимаганого урядом. Дуранти каже, що ці зобов'язання відберуть дві п'яті частини збору. В розмові з урядовцями Дуранти довідався, що багато населення прогнано з рідних околиць і відіслано на роботи до Канади, що лучить Біле Море з Балтійським, але вони можуть дістати назад своє право громадянства, коли покажуть свою лояльність в роботі.

— **Всі до церкви.** Визначні світські люди з Нью Йорку організували комітет, якого гаслом є: „Всі до церкви!“ На чолі руху стали жиди, католики й протестанти, а запросили на покровителя през. Рузвельта. Завданням того руху спонукати американську молодь запізнатися з релігійними засадами, щоби їх придержуватися в практиці. Ініціатори руху розпочнуть кампанію в той спосіб, що скличуть наперед приїжджувати масове віче під голим небом на площі перед ратушем. Промовців уже позначували, лише ще кардинал Гей не призначив свого священика. Але має це зробити в найближчих днях і тоді вже будуть заступлені всі три віри.

Про положення на Радянській Україні.

За останній тиждень (від 17. до 21. п. м.) помістив „Манчестер Гардіан“ п'ять обширних статей про положення на Радянщині, головню на Україні.

Статті пише офіційний представник М. Г. в Москві. Статті мають заголовок „По радянському краю: Інформаційна подорож“. Стаття з 19. п. м. має підзаголовок „Гарний урожай на українських землях“.

Стаття з 19. п. м. писана з Полтави, про яку каже автор: „Полтава як і інші радянські міста наводиться на спартанському пайку, наложеному амбітними змаганнями п'ятилітки. М'ясо й товщі дуже рідко можна побачити, а як смакує цукор, більшість населення вже й забула. Зате пайок: хліба дістають регулярно (три-четвертини, або цілий фунт на день для урядовців і подвійно стільки для фізичних робітників); у важніших і більших фабриках починаються до поліпшення прохарчування робітництва ще й місцеві ідалі (в залізничних робітнях і магазинах, в беконній та металевій фабриці); цінні хліба поза пайком упали зі своєї головокружної височини, на якій вони трималися минулої осені і зими і тепер можна дістати кілограм білого хліба за три рублі, а чорного, важкого житнього хліба за два.“

Далі подає автор інтерв'ю з головою місцевого виконавчого комітету рад. Межуєвим. Цей голова запевнив кореспондента, що цього року був прегарний урожай і всякі побоювання голоду безпідставні.

На запит кореспондента, скільки правди є в поголосках про брак поживи, який давався відчуті в полтавській окорузі минулої зими і на весні, Межуєв відповів:

„Елементи голоду були. Були й випадки голодової смерті. Але оповідання про вмирання з голоду населення, які появляються в емігрантській пресі, це видумки. Найкраще заперечення тому, це наш відчутний весняний посів та добрі жива тепер.“

Межуєв признав, що на центральних медичних станціях Полтави було 2.400 хорих з голоду і що 10 відс. з них не вдалося врятувати.

В останній статті, яка появилася в М. Г. 21. п. м., описує автор містечко Білу Церкву та села довкола нього. І тут, таксамо як на Полтавщині, урожай мав бути кращий ніж пересічний, так, що на одного робітника в колективному господарстві припадає від 10 до 15 фунтів збіжжя на один робочий день. Коли хто пильно

працює і прибирав яких 200 робочих днів на свій рахунок, то його пайок доходить біля 10-ни або півтора тони збіжжя. Про „добровільні“ здачі автор нічого не каже.

Кореспондент відвідав село Шкарівку. Голова місцевого союзу, Никоненко, заявив кореспондентові, що за мин. рік померло в тій громаді (яка тепер начислює 1.975 душ) 256 осіб. Один з управителів колективного господарства „Інтернаціонал“ поінформував англійського кореспондента, на його запит про смертність, що з 600 членів колективу вмерло за рік 70 осіб. Голод був і люди вмирали з голоду.

Про сам голод кореспондент „Манчестер Гардіан“ пише так:

„Щодо питання про голод, то жаде чесний обсерватор, який дивиться отвертими очима, не може твердити, що в селах, які я відвідав, існує тепер голод, але не буде й заперечувати, що голод існував, і то немалий, а саме в перших місяцях цього року, головню в квітні й травні. У парі з голодом, розуміється, йшло загальне ослаблення людського організму і податливість на пошесті. Це значно збільшило випадки смерті. Можна сміло сказати, що жадів провінція яких кількості миль довкруги Москви не потерпіла стільки, що Україна і Північний Кавказ.“

Комісаріят Хліборобства дав англійському кореспондентові деякі цікаві цифри про худобу на Україні. В році 1929 було на Україні 5.543.000 коней. В році 1933 (по закінченню п'ятилітки) число коней впало до 2.772.000. Число овець впало ще більше. В році 1929 було на Україні 6.652.000 овець, а в р. 1933 лишалося їх всього 1.543.000.

„Важко, щоб хтось, що сьогодні відвідує російське чи українське село, не відчув цієї повної драматизму зміни, не відчув подиху трагедії.“ (УкрБюро, Лондон).

ДАР ОМ

З ЗНАМЕНІТІ Н О Ж И К И ДО ГОЛЕННЯ „САЛЬФЕРС“ тому, хто купить 5 шт. за 1.— зол. тільки Перфумерія С. ФЕДЕРА, Львів, Сикстуська 7. і Коперника 15 а.

Почтові висилки відвратно. Хто предложить цей вирізок отримає гарний дарунок

Розголос для справи переняв на себе звисний підприємець Баррон Колієр і переведе її одночасно по цілій Америці від океану до океану.

— **Крадіж на залізничній станції.** Вночі на 20. п. м., коли дижурний руху на станції Розвадієв пов. Тарнобжег вийшов до поспішного потягу Львів-Варшава, з поштового відділу щез мішок, в яким находилася готівка 5.547 зол. і рекомендовані листові посилки. Поліція арештувала нотованого злодія Едварда Мончку, у якого знайшла ключ, що надавався до поштового відділу. Дальше докопання викрило на полі біля Розвадієва останки спаленої кореспонденції та довело до арештування співників крадіж, Франца Мусяля і Франца Брика. Значну частину вкрадених грошей відобрано.

Дописи.

ЯВОРІВЩИНА.

Створення збіжжової кооперативи. Головною рисою аномальності нашої сільсько-господарської кооперації є те, що вона займається майже виключно експортом у село фабрикатів, а мало уваги присвячує експортові із села продуктів сільського господарства. Вправді молоко і яйця вже (частинно) вийшли у сферу зацікавлення нашої кооперації, але худоба і збіжжя — ці два головні продукти села — є ще „поза бортом“ і тому є тереном спекулянтських махінацій на шкоду нашого різничного населення. Лише де-не-де зроблено початкові кроки в тому напрямі, щоби кооперація обняла експорт головних продуктів села. До ряду тих перших кроків слід зачислити також почин Яворів у цілі створення збіжжової кооперативи. Цю галку, віддану Філією „Сільського Го-подаря“, реалізовану формально на установчих зборах дня 2. жовтня п. р. через прийняття статуту, впис членів і вибір першої 1-адаміної Ради кооперативи, якої метою буде зкуповувати а сіл збіжжя і постачати село добрим насінням, штучними навозами й різними приладами. Закуплене збіжжя кооператива буде ставитися продати на більших ринках зерном, або в фор-

мі перетворів (мука, грис, крупи). Член кооперативи — продавець матиме таку користь, що зможе своє збіжжя продати в кооперативі за найвищу ціну, яка є в дн продажі, чи пак зможе своє збіжжя в кооперативі „за ставити“ за якусь квоту з тим, що продасть його кооперативі щойно тоді, як настане ще ліпша ціна. Удів назначено малий, 5 золотих, платний в ратах, тому а змога притягнути в члени масово якнайбільше селян Священники й інші інтелігенти зі сіл повинні підтримати працю кооперативи й подбати про масове членство селян.

Загальні Збори Кружка „Рідної Школи“ в Яворові. Дня 24. IX. п. р. відбулися в Яворові Загальні Збори Повітового Кружка „Рідної Школи“. Кружок удержує 25-ий рік гімназію, має величавий двоповерховий будинок і велику, як на провінційальні відносини, бо 13.000-томову бібліотеку. Крім анічайних формальних справ Збори зайнялися матеріальним положенням Кружка. Стверджено з приємністю, що Кружок зумів добути понад 10.000 зол. датків з громадянства та що сплачено старих довгів Кружка на квоту 6.330 зол. Однак стверджено теж, що змогу сплати довгу добу Кружок головню через те, що завів попросту неімовірні ощадности коштом платень професорів та коштом коначного збільшування шкільних кабінетів. Хоч квота жерта — 10 тисяч золотих є досить висока, як на Яворів, то і зложенні її взяв дуже малу участь повіт, особливо сільська інтелігенція, яка майже а цілості є вільна від складання щомісячного однопроцентного датку. Оче-видно, що від того обов'язку звільнилася себе вона сама. Крім ухвал у напрямі збільшення фондів Кружка Збори ухвалили домагання до управи гімназії, аби вона нагнала контакт зі своїми бушими вихованками й щоби той контакт удержувала. Ця ухвала має на меті матеріальні справи (виховники гімназії по одбутті становили повинні датками піддержувати свою колишню школу), а також виховно-моральні. Гімназії, формуючи душу свого вихованка цілих 8 літ, повинна й надалі є межах можливости цікавитися долею свого вихованка.

Нова кооперативна крамниця. Кооператива „Гарбарча“ відкрила в будинку Народного Дому в Яворові крамницю шкіри й упряжі Шкіра є виробу власного. Торги крамниці показались такі значні (щоби так і далі було), що не став власних виробів і тому „Гарбарча“ — до часу свого поширення — покриває запотребування консументів частинно спроваджуваням товаром. В тіл крамниці селянство має нагоду наглядно переконатися про різницю цін, що є тут і в приватних крамницях. „Гарбарча“ прийме жад всякі шкіри до випрати на обся і кожухи.

„БЕСІДА“ й інші подібні установи є МІСЦЕМ ТОВАРИСЬКИХ СХОДИН, ГУТІРКИ, ЛЕКТУРИ І ЗАБАВИ. АЛЕ ЦЕ НЕ Є ВИПОЗИЧАЛЬНІ РІДНИХ ГАЗЕТ І ЙТИ ПІВ МИЛІ НА РІДНУ ГАЗЕТУ, ЗАМІСЦЬ КУПИТИ П ЧИ ПЕРЕДПЛАТИТИ, ЦЕ ПОВЕДІНКА НЕГІДНА ПОВАЖНОГО ГРОМАДЯНИНА

